

บทคัดย่อ

การพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวของผู้สูบบุหรี่วัยรุ่นในสถาบันธัญญารักษ์

นางจำเรียง เรืองมาก วท.ม.

นางปราณี ภาณุภาส วท.ม.

นางดุชนีย์ ชาญปรีชา วท.ม.

นางสาวนวลกนก อัมพาผล วท.ม.

นางวาสนา คงสมบัติ วท.ม.

การทำหน้าที่ของครอบครัวที่มีลูกวัยรุ่นนั้น สมาชิกครอบครัวควรคำนึงถึงธรรมชาติของวัยรุ่น ควรรับฟังความรู้สึกและความต้องการของกันและกัน แสดงออกถึงการให้กำลังใจกันและกันด้วยท่าที การสัมผัส และคำพูด วัยรุ่นต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และต้องการการยอมรับจากกลุ่ม รวมทั้งต้องการการยอมรับจากคนในครอบครัว ดังนั้นการทำบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมในครอบครัว จะทำให้เกิดการยอมรับของคนในครอบครัว และส่งผลให้ไม่เกิดความเสี่ยงของการเสพติดบุหรี่ซ้ำ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำคู่มือให้ส่งเสริมให้วัยรุ่นทำหน้าที่ครอบครัวได้เหมาะสม และลดการสูบบุหรี่ซ้ำ การติดซ้ำ คู่มือนี้จะใช้ประกอบในการช่วยเหลือวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ ให้สามารถทำหน้าที่ครอบครัวได้เหมาะสม เพื่อป้องกันการเสพซ้ำ โดยบุคลากรทางการแพทย์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางช่วยเหลือวัยรุ่น โดยดัดแปลงมาจากแนวความคิดการทำหน้าที่ครอบครัว และแนวการปฏิบัติในคลินิกในคู่มือฉบับนี้ ใช้ได้กับวัยรุ่นที่เคยสูบบุหรี่ ร่วมทำกิจกรรมกับครอบครัว โดยมีบุคลากรทางการแพทย์เป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ

ในคู่มือการทำหน้าที่ครอบครัวของผู้สูบบุหรี่วัยรุ่นในสถาบันธัญญารักษ์ส่วนต่างๆที่สำคัญดังนี้) การแก้ปัญหาประกอบด้วยกิจกรรมคือ แยกแยะประเด็นปัญหาให้ชัดเจน สื่อสารให้เข้าใจกันเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น วางแผนแก้ไขปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามวิธีที่เลือก ติดตามให้การแก้ปัญหานั้นเป็นไปอย่างครบถ้วน และประเมินความสำเร็จของวิธีการแก้ไขปัญหา ๒) บทบาทของสมาชิกในครอบครัวประกอบด้วยกิจกรรมคือ การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว มีการมอบหมายหน้าที่จำเป็นทุกด้านอย่างชัดเจน วิธีการจูงใจเพื่อเป็นการควบคุมให้สมาชิกทำหน้าที่ของตนโดยครบถ้วน ๓)การตอบสนองทางอารมณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมคือ ความสามารถที่จะตอบสนองอารมณ์ต่อกันอย่างเหมาะสม ทั้งอารมณ์เชิงบวกและอารมณ์เชิงลบ ลูกสามารถบอกถึงความเสียใจที่พ่อแม่ไม่พาไปเที่ยวตามสัญญาที่ตกลงกันได้ ลูกสามารถเล่าความโกรธที่มีต่อเพื่อนและครู ให้พ่อแม่ฟัง ไม่ก้าวร้าวหรือเก็บอารมณ์ ๔)ความผูกพันทางอารมณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมคือ ระดับความผูกพันห่วงใยที่สมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน รวมทั้งการแสดงออกซึ่งความสนใจ และการเห็นคุณค่าของกันและกัน สมาชิกสนใจผูกพันอีกฝ่ายหนึ่งอย่างแท้จริง ด้วยการเข้าใจในความต้องการของอีกฝ่าย ความต้องการของผู้รับ๕)การควบคุมพฤติกรรมประกอบด้วยกิจกรรมคือ วิธีการที่ครอบครัวควบคุมหรือจัดการพฤติกรรมของสมาชิกให้ประพฤติตนอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น มีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนกฎระเบียบได้ตามความเหมาะสม ด้วยความเข้าใจ เข้าใจ สนับสนุนและยอมรับในแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออบรมสมาชิกให้เกิดระเบียบวินัย ๖) การสื่อสารประกอบด้วยกิจกรรมคือให้ครอบครัวการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันทั้งด้านคำพูดและท่าทางโดยการสื่อสารได้ชัดเจนตรงไปตรงมามากับสมาชิกในครอบครัวโดยเน้นสื่อสารทางบวก